

In memoriam

Josephus (Sjef) Henricus Joannes Ruijs

22 november 1934 – 20 december 2024

Sjef aan z'n bureau in het Academisch Ziekenhuis Utrecht in 1984.

Sjef Ruijs werkte tot 1984 in het toenmalige Academisch Ziekenhuis Utrecht en volgde daarna William Penn op als hoogleraar radiologie in Nijmegen. Oud-collega's uit beide centra beschrijven hun herinneringen aan de oud-voorzitter en het erelid van de NVvR.

Josephus Henricus Joannes (Sjef) Ruijs werd geboren in Woerden. Hij studeerde geneeskunde in Utrecht. In 1962 behaalde hij zijn artsexamen, waarna hij zich als huisarts vestigde in Tilburg. Zijn praktijk telde 4.300 patiënten.

Röntgendiagnost

In 1969 besloot hij zijn drukke praktijk vaarwel te zeggen en startte hij zijn opleiding tot röntgendiagnost (later radioloog geheten) in Tilburg bij dr. C.B.A.J. Puylaert in het Sint Elisabeth Ziekenhuis. Na zijn registratie keerde hij per 1 juli 1973 terug naar Utrecht, als staflid röntgendiagnost in het Academisch Ziekenhuis. Dit gebeurde op verzoek van prof. dr. A.C. Klinkhamer, die op dat moment de afdeling Röntgendiagnostiek uit vrijwel het niets herstructureerde. Dankzij de connectie van Klinkhamer met Tilburg (oud-assistent) werden ook de andere toekomstige hoogleraren C.B.A.J. Puylaert (1971) en P.F.G.M. van Waes (1972) aangetrokken.

Ondertussen rondde Sjef zijn proefschrift af, met steun van het Radiotherapeutisch Instituut Tilburg. Hij promoveerde op 25 september 1973 aan de Rijksuniversiteit Utrecht met als promotor prof. dr. K.H. Ephraïm, de eerste Nederlandse hoogleraar nucleaire geneeskunde. De titel van zijn proefschrift luidde: *Scintifotografie van het skelet met behulp van strontium 87m*.

Hoogleraarschap in Utrecht (1977-1984)

In 1977 benoemde de Rijksuniversiteit Utrecht Sjef tot 'Bijzonder lector Röntgendiagnostiek, specifiek met betrekking tot de samenwerkingsverbanden met de nucleaire geneeskunde.' Dit werd op 1 januari 1981 omgezet tot bijzonder hoogleraar. Verdere integratie met de nucleaire geneeskunde bereikte Sjef als promotor van de radioloog A.H. Franken in 1983. Het proefschrift had de titel: *Doorstro-*

mingsstudies na selectieve toediening van radioactief xenon.

Sjef Ruijs was een allround radiodiagnost met gastro-intestinale interesse. Samen met internist S.G.Th. Hulst gaf hij in 1977 het boek uit: *Diagnosis of Cholecystoses: Rokitansky - Aschoff sinuses and adeno - myomatosis. Radiological survey with clinical aspects*. De integratie van de nucleaire geneeskunde door volwaardige deelname aan een dagelijks multidisciplinair overleg kwam pas later goed op gang. Sjef was toen, per 1 mei 1984, benoemd tot hoogleraar aan de Radboud Universiteit. Hij verdiepte zich in revolutionaire interventietechnieken, zoals *Percutaneous treatment of breast and lung cancer tumours with electric current*, gepubliceerd door B. Nordenstrom.

Voorloper

Samenvattend kunnen we zeggen dat Sjef Ruijs als eerste promoveerde op een nucleair onderwerp. Hij was een voorloper op dit terrein. Hij heeft getracht een

De staf Radiologie van het AZU in 1978. Sef Ruijs is de tweede van links.

eerste stap te zetten op het gebied van beeldgestuurde oncologie met elektrische behandeling van longtumoren.

Sef Ruijs heeft in de elf beginjaren van de nieuwe afdeling radiologie Utrecht gezaaid wat volgende generaties hebben mogen oogsten.

Hoogleraarschap in Nijmegen (1984-1999)

In 1984 begon Sef aan een nieuwe fase in zijn carrière als hoogleraar radiologie en hoofd van de afdeling Radiologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hier zette hij zijn visie voort door zich in te zetten voor het implementeren van MRI-technologie in Nijmegen. Hoewel dit proces met hindernissen gepaard ging, slaagde hij er uiteindelijk in de afdeling te moderniseren en internationaal op de kaart te zetten, mede door zijn focus op MRI- en MRS-onderzoek.

Uitzonderlijk talent

Sef had een uitzonderlijk talent om jonge radiologen te inspireren om wetenschap te gaan bedrijven en te ondersteunen. Hij creëerde een omgeving waarin onderzoek en klinische praktijk hand in hand gingen. Dat resulteerde in talloze publicaties en een sterke internationale reputatie van de afdeling.

Prominent figuur

Sef vervulde ook talrijke bestuurlijke functies binnen de Radboud Universiteit, waaronder het voorzitterschap van het cluster Radiodiagnostiek, Radiotherapie en Nucleaire Geneeskunde.

Landelijk was hij eveneens een prominent figuur. Hij diende als voorzitter van het College van Beoordeling (CVB, 1984-1987), was lid van het Concilium Diagnosticum (1980-1987) en speelde een sleutelrol in de professionalisering van het vakgebied als voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Radiologie (NVvR 1988-1992). Hij droeg bij aan de reorganisatie van universitaire radiologieafdelingen en bevorderde de ontwikkeling van subspecialisaties, waarmee hij een fundament legde voor de verdere groei van het vakgebied.

Geridderd

Zijn inspanningen werden erkend toen Sef in 1995 werd benoemd tot erelid van de NVvR. Bij zijn afscheid als hoogleraar in november 1999, met zijn rede *Al werkende weg*, werd hij bovendien benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

De vakgroep Radiologie van de Radboud Universiteit Nijmegen in 1989, met Sef Ruijs staand in het midden.

Charme en tact

Sef Ruijs was een bijzonder mens. Hij was innemend, bescheiden en diplomatiek. Hij wist met charme en tact zelfs de meest complexe situaties te hanteren en dominante tegenstanders voor zich te winnen. Zijn stijl was altijd gericht op samenwerking en compromis, waarbij hij oog had voor democratische principes. Dit maakte hem een uitstekende bestuurder en een inspirerende leider.

Hoewel hij soms leek te aarzelen in zijn beslissingen, bleek dit vaak een weloverwogen strategie. Sef wachtte op het juiste moment om zijn plannen door te voeren. Dit maakte hem een meester in diplomatie. Hij slaagde erin om de afdeling radiologie in Nijmegen naar grote hoogten te brengen, onder meer door eerlijkheid en samenwerking te bevorderen binnen het team.

Onuitwisbare indruk

Na zijn pensionering leefde Sef een rustig leven, genietend van zijn familie. Hij koos ervoor om zich terug te trekken uit de radiologie, maar zijn nalatenschap leeft voort. Met zijn overlijden verliest de radiologische gemeenschap niet alleen een pionier, maar ook een warm, integer en inspirerend mens.

Sef Ruijs laat een onuitwisbare indruk achter. Hij heeft een fundament gelegd waarop vele generaties verder hebben kunnen bouwen. Zijn toewijding, visie en charisma zullen altijd herinnerd worden.

Jelle Barentsz
Willem Mali
Michiel Feldberg
Paul van Waes